

Osavuositarkastus 1/2022

821/00.01.03.00/2022

Yhtymähallitus 30.05.2022 § 121

Lisätiedot	Talousjohtaja Ismo Rouvinen ismo.rouvinen@siunsote.fi Puh. 013 330 4506
Päätösehdotus	Toimitusjohtaja Pirskanen Ilkka: Yhtymähallitus päättää merkitä osavuositarkastuksen 1/2022 tiedokseen ja saattaa sen edelleen yhtymävaltuustolle tiedoksi.
Päätös	Hyväksyttiin.
Selostus	<p>Kuntayhtymässä on valmisteltu tammi-huhtikuun tietojen perusteella 1. osavuositarkastus kuluvalta vuodelta. Taloudesta ja tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuositarkastuksilla yhtymävaltuustolle, yhtymähallitukselle ja tarkastuslautakunnalle. Osavuositarkastuksia tehdään kaksi kertaa vuodessa; huhtikuun ja elokuun lopussa. Kolmas eli viimeinen raportti on tilinpäätös, joka kattaa koko vuoden seurannan.</p> <p>Kuntayhtymän kuudes ja samalla viimeinen toimintavuosi on lähtenyt käyntiin yli kaksi vuotta kestäneen koronaepidemian edelleen vallitessa. Alkuvuonna kuntayhtymän toimintaan ovat vaikuttaneet erilaisiin häiriötilanteisiin valmistautuminen sekä tulevan hyvinvointialueen organisoituminen.</p> <p>Kuntayhtymän henkilöstömäärä oli 30.4.2022 yhteensä 7 734 työntekijää. Henkilöstömäärä kasvoi vuoden 2021 huhtikuun tilanteeseen verrattuna 173 henkilöllä (2,3 %). Henkilöstömäärä kasvoi kaikilla muilla toimialueilla, paitsi pelastuslaitoksella. Kuntayhtymän henkilöstöstä noin 86 % oli vakituisia työntekijöitä ja 14 % määräaikaista työntekijöitä. Henkilöstöä on pyritty sitouttamamaan kuntayhtymään onnistuneesti vakinaistamalla henkilöstöä, joka työskentelee määräaikaisena. Henkilöstön tavoitteellinen vakinaistaminen toistaiseksi voimassa oleviin palvelussuhteisiin näkyy positiivisella tavalla vakituisen henkilöstön osuuden kasvussa. Siun soten työntekijöistä 86,8 % työskentelee kokoaikaisesti ja 13,1 % työskentelee osa-aikaisesti.</p> <p>Tarkasteltaessa tammi-huhtikuussa 2022 kirjattuja työkykyperäisiä sairauspoissaoloja ne ovat lisääntyneet 47,5 % edelliseen vuoteen verrattuna (työkykyperäiset sairauspoissaolot sisältävät sairauspoissaolot, työtapatuimat, ja kuntoutustukipäivät). Ikäihmisten palvelujen sekä perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialueella työkykyperäiset poissaolopäivät ovat kokonaisuudessaan lisääntyneet 43,8 %. Terveys- ja sairaanhoitopalvelujen</p>

toimialueella kasvua on tapahtunut 52 % ja yhteisissä palveluissa vastaavasti kasvua 45,6 %. Ympäristöterveydenhuollon palveluissa lisääntymistä on 52,1 %. Pelastuslaitoksella työkykyperäiset poissaolopäivät ovat lisääntyneet 65,5 % verrattuna vuoteen 2021. Työkykyperäisiin poissaolopäiviin sisältyvät diagnosoidut sairauspoissaolopäivät, joita ei pystytä diagnosoiryhmittäin raportoimaan työterveyshuollon raportointiin liittyvien haasteiden vuoksi.

Palkkaharmonisointia jatketaan Siun sotessa henkilöstöjaoston marraskuussa 2020 hyväksymän palkkaharmonisointisuunnitelman 2021–2022 mukaisesti. Vuoden 2022 harmonisoinnin on suunniteltu ajoittuvan syksyyn 2022. Palkkaharmonisoinnin toteutus ja harmonisoinnin taso on riitautettu työntekijäjärjestöjen toimesta. Asiasta neuvotellaan parhaillaan keskusneuvotteluissa KT:n ja työntekijäliittojen edustajien kesken. Keskeinen erimielisyys neuvotteluissa on liittynyt harmonisoinnin toteutuksen riittävään aikatauluun sekä tasoon, johon palkat tulisi harmonisoida.

Talousarviota valmisteltaessa tiedettiin, että vuodesta 2022 tulee erittäin tavoitteellinen edellisten vuosien kaltaisesti. Omistajaohjauksen määrittämä 3,0 % maksuosuuksien kasvu poikkesi kuntayhtymän ilmoittamasta kasvutarpeesta 1,8 %-yksikköä (11,4 M€). Kuntayhtymän määrittämä kasvutarve sisälsi ainoastaan lakisääteiset muutokset ja tarkoituksena oli, että inflaation vaikutus saadaan katettua omaa toimintaa kehittämällä vuoden 2022 aikana.

Vuosi 2021 toteutui toimintakulujen aikaisemmista vuosista poikkeavan kasvun takia peräti 6,9 % edellisvuotta suurempana, kun neljän ensimmäisen vuoden keskimääräinen kasvu oli 0,7 % paikkeilla ilman koronaepidemiasta aiheutuneita kustannuksia. Kuluvana vuonna toimintakulujen kehitys on jatkunut edellisvuoden tapaan korkeammalla tasolla, mikä tulee vaatimaan merkittäviä toiminnan muutoksia, jotta toiminta- ja taloussuunnitelman toteutuminen mahdollistuisi. Talouden toteutuminen ensimmäisen vuosikolmanneksen jälkeen näyttää siltä, että kuluvan vuoden taloustavoitetta ei tulla saavuttamaan ilman merkittäviä muutoksia toiminnassa.

Tulosennusteen laatimisessa koronaepidemiasta johtuvat kuluerät on eliminoitu pois sillä oletuksella, että valtio tulee korvaamaan ne täysimääräisesti edellisvuoden tapaan. Samoin on toimittu hyvinvointialueen ict-hankkeen osalta, jossa valtio korvaa toteutuneet kustannukset täysimääräisesti reiluun 5 milj. euroon saakka. Huhtikuun tietojen perusteella emokuntayhtymän tulosennusteen arvioidaan muodostuvan 15,0 milj. euroa alijäämäiseksi ja koko kuntayhtymän alijäämäisyyden arvioidaan olevan saman verran, koska Pelastuslaitos ennustaa tässä vaiheessa nollatulosta.

Tuloslaskelmaennusteen mukaan tulopuolella maksutuottoja olisi kertymässä 4,0 milj. euroa (-7,7 %) talousarviota vähemmän. Muita myyntituottoja on puolestaan toteutumassa 1,8 milj. euroa (6,4 %) talousarviota enemmän, mikä ei kuitenkaan riitä kattamaan maksutuottojen vähenemää, joka aiheuttaa sen, että toimintatuotot

kokonaisuudessaan ovat toteutumassa 2,2 milj. euroa (0,3 %) talousarvion alapuolelle. Tässä vaiheessa oletetaan, että valtiolta tulevat koronavastustukset ja hyvinvointialueen kautta maksettava ict-hanke tulee lisäämään toimintatuottoja ko. kuluerien verran.

Menopuolella henkilöstökulujen arvioidaan alittavan talousarvion 7,1 milj. euroa (1,9 %). Henkilöstökulujen ennuste sisältää myös lomapalkkavelan kasvusta johtuvaa tulosvaikutusta kolmen miljoonan euron verran. Kuluvalla vuodelle talousarvion valmistelussa oman henkilöstön ja ostopalveluina toteutuvan vuokratyövoiman välistä suhdetta pyrittiin muuttamaan edellisistä vuosista, mutta siitä huolimatta oman henkilöstön saatavuus budjetin näkökulmasta ei ole parantunut. Tätä haastetta on tietyissä ammattiryhmissä olevan haasteellisen saatavuuden vuoksi jouduttu aikaisempien vuosien tapaan paikkaamaan ostopalveluilla ja tämä näkyy henkilöstökulujen alituksena sekä palvelujen ostojen ylityksenä.

Palvelujen ostot ovat ylittymässä 31,5 milj. euroa (12,9 %). Kuluvan vuoden toteuma on hyvin lähellä edellisvuoden toteumaa, mutta talousarviossa palvelujen ostojen määrä jäi lähes 30 milj. euroa edellisvuotta pienemmäksi, joten talousarviossa pysyminen on erittäin haasteellista vallitsevassa nopeasti kasvaneen inflaatiokehityksen aiheuttamassa taloustilanteessa. Myös sairauspoissaolojen merkittävä kasvu on vaikuttanut ostopalveluina hankittavan vuokratyövoiman käyttöön.

Materiaaliostossa talousarvio olisi ylittymässä 3,8 milj. euroa (7,0 %) pitkälti kasvaneen inflaation vaikutuksesta. Myös materiaaliostojen talousarvio on haasteellinen edellisvuoteen verrattuna. Muut kuluerät ovat toteumassa lähes talousarvion mukaisesti. Rahoituskulujen arvioidaan tässä vaiheessa toteutuvan noin 0,3 milj. euroa talousarviota pienempänä suoritettujen korkosuojausten takia. Poistojen määrää alennettiin talousarvion valmisteluvaiheessa ja tässä vaiheessa niiden arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisina.

Talousarviovuoden bruttoinvestoinnit kuntayhtymässä ovat 34,0 milj. euroa, josta Pelastuslaitoksen osuus on 1,6 milj. euroa. Investointien painopiste taloussuunnittelukaudella on E-siiven peruskorjaushankkeen toteuttamisessa. E-hankkeen ensimmäinen osio A/I-siipi on valmistumassa 31.5.2022. Seuraavaksi on vuorossa E-hankkeen 2. vaihe, jonka urakkaneuvottelut on pidetty. Hankintapäätöksiä allekirjoittaminen on tarkoitus tehdä kesäkuun alussa sen jälkeen, kun hyvinvointialueen hallitus on käsitellyt suostumuksen hankkeen toteuttamisesta.

Kokonaisuudessaan kuntayhtymän investoinneista on toteutunut huhtikuun lopussa 6,7 milj. euroa (19,6 %). Pelastuslaitoksen osalta on toteutunut 0,6 milj. euroa (37,9 %). Investointien toteuman arvioidaan kuluvana vuonna toteutuvan jonkin verran talousarvion alapuolelle. Hyvinvointialueen lainanottovaltuuden pitäisi selvitä kuluvan kuukauden aikana, joten osa uusien investointien aloituspäivämääristä on siirretty odottamaan lainanottovaltuuden selviämistä.

Kuntayhtymän tulosennustetta tarkennetaan tulevana kuukausina, jonka perusteella tarkentuu kuluvan vuoden lopullinen tulos. Jos tulos

muodostuu alijäämäiseksi, kuten tällä hetkellä vahvasti näyttää, niin omistajakunnat joutuvat kattamaan kuluvan vuoden lopussa sekä vuoden 2021 tilinpäätöksessä olevan kumulatiivisen että kuluvana vuonna syntyvän alijäämän. Tällä hetkellä katettavan määrän arvioidaan olevan yli 30 milj. euroa. Kuntayhtymässä valmistellaan parhaillaan tuottavuusohjelmaa, jonka tarkoituksena on löytää keinot kuluvana vuoden TA-kirjassa olevien tavoitteiden toteuttamiseksi.

Kuntayhtymän 1. osavuosisikatsaus on viiteaineistona.